

КОМУНИКАТИВНЕ И ПРЕДИКАТСКЕ РЕЧЕНИЦЕ

Комуникативна реченица је реченица којом се исказује целовита порука. Она се у писању обележава великим словом на почетку и тачком, упитником или узвичником на крају.

пр. 1. Недавно смо радили писмени задатак.

пр. 2. Наставница је прегледала писмене задатке и ми нестрпљиво чекамо оцене.

пр. 3. Јесте ли добро урадили писмени задатак?

Предикатска реченица је језичка јединица образована од глагола у личном глаголском облику, који има службу предиката.

У једној комуникативној реченици може бити једна или више предикатских реченица. Предикатских реченица има онолико колико има предиката.

пр. 1. Недавно смо радили писмени задатак.

У 1. примеру имамо једну комуникативну и једну предикатску реченицу јер уочавамо само један предикат (смо радили).

пр. 2. Наставница је прегледала писмене задатке | и ми нестрпљиво чекамо оцене.

У 2. примеру имамо једну комуникативну и две предикатске реченице, јер у овој комуникативној реченици уочавамо два предиката (је прегледала и чекамо).

Предикатске реченице могу бити ЗАВИСНЕ и НЕЗАВИСНЕ.

НЕЗАВИСНЕ предикатске реченице су оне које изражавају завршену, целовиту мисао.

пр. Ђорђе се наљутио.

пр. Ђорђе се наљутио, | а ми смо се извинили.

ЗАВИСНЕ предикатске реченице су оне којима се не изражава целовита мисао.

зависна предикатска реченица

Ђорђе се наљутио иако смо се извинили.

Док смо шетали, дуго смо разговарали

зависна предикатска реченица

Комуникативне реченице деле се према функцијама које обављају на:

1. ОБАВЕШТАЈНЕ

-имају функцију обавештења; у писању се најчешће обележавају тачком.
Недавно смо радили писмени задатак.

2. УПИТНЕ

-траже неку информацију од саговорника; у писању се обележавају упитником.
Када сте радили писмени задатак?
Да ли су задаци били тешки?

3. УЗВИЧНЕ

-изражавају дивљење, чуђење, изненађење говорника; у писању се на крају обележавају узвичником.
Како су задаци били лаки!
Ала смо добро урадили писмени задатак!

4. ЗАПОВЕДНЕ

изражавају захтев, заповест, молбу, забрану, савет, упутство да се изврши или да се не изврши нека радња; у писању се најчешће на крају обележавају узвичником.
Радите задатке полако и пажљиво!
Немојте да журите!
Нека нико не преписује!

5. ЖЕЉНЕ

-исказују жеље да се нешто оствари (могу бити лепе жеље, благослови, али и клетве); у писању се на крају обележавају узвичником.

Нека вас срећа прати! Да сте нам живи и здрави!

Лекцију са сајта пажљиво прочитајте и препишите у своје свеске.

Додатни задаци:

1. Те ноћи Меги је имала једну од својих омиљених књига под јастуком. Усправила се у кревету, протрљала очи и извукла књигу. Отворила ју је и странице су зашустале, као да нешто обећавају, а тај први шапат код сваке књиге звучи другачије.
Одреди колико има:
а) комуникативних реченица:
б) предикатских реченица:
2. Одреди врсту независне реченице према комуникативној функцији:
а) Хоћеш ли са мном у биоскоп?
б) Како си ме обрадовала том вешћу!
в) Обуци јакну!
г) Прочитали смо лектуру за неколико дана.
д) Срећно на тесту!

Рок за домаћи задатак је недеља, 5.4.2020. ☺